

DEMOCRATIA

Revistă politică, economică și literară

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ

SUMARUL:

- N. I. Popilian . . . O figură: Ulyse Boldescu.
 M. Drăgănescu . . . O privire generală. — 1. Regimul actual.
 2. Curentul democrat și junimiștii.
 Mireio Din vremuri. (Versuri).
 N. Constantinescu . . . Din filosofia muzicii.
 * * * Discursul d-lui N. Economu la R.-Vâlcea.
 Nip. Publicarea memoriului cap. Cătuneanu.
 I. C. G. Sus „Protestarea”, jos dinastia.
 Mireio Sonet.
 Moravuri politice.
 * * * Moravuri gazetărești.
 Felurite.
 E. Taină Revista revistelor.
 Bibliografii.

REDAȚIA :

Craiova Strada Horia No. 3

ADMINISTRAȚIA :

La Tipografia Sache Pavlovici, Craiova

ABONAMENTUL LEI 5 PE AN
PLĂTIT ÎNAINTE

Un număr 10 bani

Director-proprietar, *N. I. Popilian*, avocat
Secretar de redacție, *Mihail Drăgănescu*, avocat

Comitetul de Redacție:

Dem. Constantinescu, profesor, prim redactor

Alex. Bărbulescu, profesor

I. C. Giulescu, avocat

Ion N. Popescu, fost magistrat, avocat

Sc. Constangioară, avocat

Alex. Carianopol, „

G. G. Petrescu, „

I. F. Popescu, „

N. Constantinescu, „

I. Mitrică, „

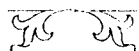
Av. Vasculescu, „

Const Turceanu, „

Ștefan Severin, „

Adrian Zeuleanu, „

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cine primește două numere consecutive se consideră ca abonat.

Cine nu achită abonamentul dupe al doilea număr, i se va întrerupe trimiterea.

Domnii abonați sunt rugați a trimite costul abonamentului de 5 lei la administrația revistei „Democrația“. Chitanțele de primire se vor înainta imediat.

Administrația.

O FIGURĂ: ULYSE BOLDESCU.

A murit, după o lungă boală, fostul primar al conservatorilor la Craiova în două rânduri, Ulyse Boldescu.

Nu era născut în Craiova, dar s'a purtat ca cel mai bun fiu al ei, a fost deputat cu deosebită trecere printre ai săi și când a fost chemat, pentru energia sa, ca să conducă destinele orașului său adoptiv, într'un oraș unde a fi primar în-samnă a eși todeauna cu averea risipită, dujmanit până și de prietenii politici și pe deasupra cu *titlul de hoț*, Ulyse Boldescu s'a achitat admirabil de misiunea delicată ce i se încredințase, lăsând spiritele rele, să se otrăvească cu veninul ce fusese pregătit pentru el.

Caracter mare, fire superioară, — când ajunsese în splendoare, nu se purtă cu brutalitate și fanfaronadă, era tare prin firea lui, n'avea nevoie de șiretenie și mici meșteșuguri, pentru a se menține în situațiunea înaltă la care ajunsese grație *meritelor lui*, nu făcea parte din nici o dinastie de exploatare politică, nu se lăuda nici cu rudele, nici cu clienții săi, era totuși o *valoare electorală*, poate cea mai mare, a timpului său.

A știut să se poarte amabil cu toți, afară de acei ce nu-și faceau datoria: aveă *orgoliul independenței* față de cei mari și se purtă cu atâta înduioșare cu cei mici, încât ajunsese *patronul obijduiților*, de acea Boldescu va rămâne cea mai populară figură politică a Craiovei.

Om inzestrat cu o energie uriașă, el a lucrat ca gospodar priceput pentru sa-

tisfacerea trebuințelor și împodobirea orașului Craiova și lui se datoresc cele mai mari lucrări de edilitate, de aceea însuși consiliul comunal liberal prin ajutorul de primar d. Virgil Broscărescu — un om cum se cade — a adus prinoase de admirațiune enumerând, înaintea cetățenilor ce conduceau la veșnicul locaș pe Boldescu, toate faptele mari ale acestui vrednic cetățean.

Dacă adversarii au atacat cu violență pe Boldescu trăind, sufletul său va fi tre-sărit de mulțumire la auzul gloriei sincere primită chiar dela un adversar.

„Bine făcătoare înrăurire are durerea „asupra sufletului nostru. În firea omnească nu mai partea cea bună este în „stare să sufere de nenorocirea altuia și „cel dintâi sentiment pe care îl deșteaptă „această neînduplicată egalitate care se „numește moarte este acel al dreptăți“: așa a zis d. Virgil Broscărescu.

Fapta ajutorului de primar liberal ne face să întrezărim un viitor mai bun pentru societatea noastră: modernizarea moravurilor noastre politice.

Și să dea Dumnezeu minte românilor, pentru ca să recunoască meritele oamenilor de bine și în timpul cât trăesc, pentrucă este rușinos ca acei cari să sacrifică intereselor publice fiind în viață, să fie huliți de concetățeni și numai la moarte să auzim banalele cuvinte creștinești: „Dumnezeu să-l ierte, era un om cum se cade!“

Nicolae I. Popilian.

O privire generală

1. Regimul actual.—2. Curentul democrat și junimiștii.

I.

Guvernul regimului actual, din cauza incapacității sale, înregistrează zilnic aproape, nenumărate afronturi, față de străinătate și de țară.

Mai eri, un ministru din guvernul actual, nu fu decorat de Francezi, într'o afacere oarecare a țării cu Franța, măcar că afacerea era de rezortul aceluși ministru; iar ceilalți miniștri au primit decorații.

La Constantinopol, tot mai zilele trecute, un biet refugiat politic, colonelul turc Ahmed-Zaur-Bey, voiajind pe vaporul românesc „Impăratul Traian“ d-nul Papiniu, un grec probabil, care face pe ministrul țării la Constantinopol, cercă cu forța havașilor legațiunei, a-l da de gât pe sârmanul colonel, spânzurătoarei turcești.

Au trebuit străinii, Englezi, Italieni, să vocifereze, să intervină cu energie, să ne apere prestigiul național și dreptul sfânt al ginților de a nu se extrăda un refugiat politic, adăpostit sub pavilionul României.

D-l Papiniu continuă încă a mai stă în capul unei așa de importante legațiuni, ca cea din Constantinopol, unde Grecii ne-au pustiit pe frații Macedoneni.

Străinii de pe vas, au semnat în registrul vaporului „Impăratului Traian“ o energică protestare la adresa căpitanului de vapor.

Un englez aflat pe vas, a dat în judecată serviciul maritim român, pentru dauna ce a suferit, fiind ținut în o întârziere de 14 ore fără nici un caz de forță majoră, furtună ori avarii.

Iată lecțiuni ce ne vin dela străini, de oare-ce guvernul nostru privește nepăsător.

Cazul maiorului Sturza, a frământă din adânc piepturile militarilor și civililor, văzându-se cum un fiu de prim ministru și cu primul ministru în cap, persecută lumea militară, abuzând ignobil de calitatea lor de fruntași puternici ai acestei nenorocite țări, guvernată de autocrația liberală.

Mayorul Sturza a trebuit, să fie surghinit din Franța, de către ministrul Piquart.

D-l prim ministru Sturza în bizantinis-

mul său, nu poate să priceapă gravitatea faptelor odraslei d-sale, de caprițiul căroră suferă o întreagă țară, din care face un pașalac.

Și în loc ca autocrația liberală să plece rușinată și compromisă, vedem anunțându-se o altă pozna, că d-l Toma Stelian va veni la toamnă cu o lege pentru desființarea Contenciosului administrativ, înființat de d-l Bădărău în trecuta legislatură.

Repetitele înfrângeri ce a suferit d-l Spiru Haret, din partea acelei înalte instituțiuni, prin reintegrarea a o sumă de profesori, scoși arbitrar de d-sa din funcțiuni, îi face pe guvernantii noștri, să ne ia și ultima resursă de justiție, la care mai apela micii muritori, spre a scăpa din ghiarele acestor sugrumători de drepturi.

Astfel, că dela toamnă, existența ori cărui nefericit funcționar, va fi la discrețiunea guvernantilor.

Văzând că țara nu-i mai suferă, cum s'a dovedit la cele trei lupte electorale de astă primăvară; văzând curentul favorabil și formidabil al țării pentru d-l Take Ionescu și că partidul conservator democrat ia mari proporții, guvernul acesta în loc să facă pe bunii patrioți și să-și cedeze puterea de bunăvoie, din contră, recurg la nenumărate stratageme politice, chiar cu riscul distrugerii acesteia îndurerate țări.

Căci precum an au subminat țara, acei ce azi stau la cârma ei, ce sentiment de patriotism mai pot avea acei socialiști incendiatori!

Ei prefer mai bine, s'o dea de gât chiar în mâna unei alte gaște de aristocrați cu obiceiuri putrede, ca cele ale juuimiștilor, numai și numai ca curentul democrat din țară să fie oprit, de oarece vede în el un puternic adversar. Astfel nu ne putem explica sprijinul disperat ce l-a dat carpiștilor la 2 Iunie a. c., pentru a putea și ei simula un fel de congres ca cel takist.

Și acest guvern reacționar poartă firma de liberal-național. Singura lui preocupare, e de a se îngrădi prin orice fel de mașinațiuni demne de incriminat, pentru a se menține la putere cu riscul peirei țării lor, în loc de a salva și remedia durerile lui 1907, pentru

care țara îi chemase, punându-și toată nădejdea în ei.

S'au văzut și știm cu toții fiascul legilor tocmelilor agricole, a judecătoriilor de pace, a cărciumilor. Cari sunt dovezile de experiență matură, de inteligență și de capacitate a acestui guvern?

Cari sunt faptele mari și îmbunătățirile, ce au adus țării până azi? Care e simțul său de dreptate, și iscusitele măsuri ce au luat în toate afacerile, ce le descrierăm până aci?

Domnește azi o autocrație, zisă liberală, a unui guvern abuziv, nepăsător, antinațional, și nepatriotic.

II.

Congresul fictiv al junimiștilor la București, a contribuit să clarifice mai în adânc, starea de decadentă morală, în care se găsește acest presupus partid. Faptul că la acea simulare de congres, nu s'a dezvoltat de către oratori — precum era de prevăzut — nici un fel de program politic, ci numai s'a bârfit contra d-lui Take Ionescu, relevază o totală lipsă de idei și de doctrină. Prin sala Băilor Eforiei, în ziua acelu congres — după câte ne inspiră cuvântările oratorilor — plutea o desgustoare și invecchită atmosferă de regres, de reacționarism, de lupta unor chestiuni prea personale și goana avidă după putere, fără nici un scrupul și cu orice preț, chiar cu complotarea contra tronului.

Or, acele înguste atacuri, brutale complotări, egoiste chestiuni personale de gașcă, nu invederează o decadentă morală? Căci, pe când d-l Take Ionescu, în ultima intrunire politică dela Severin, cu fruntea senină și în larg, neatacând pe nimeni personal, făcea apel la tot ce e bun român, arătând în pateticul și genialul său discurs, că în partidul conservator-democrat, stă ideea adevărat națională, aceia care crede, că nu este salvarea de cât prin noi înșine, contopind într'un mănunchi pe toți cetățenii, fără rezerve, spre a conduce și a purta, aceia ce se numește o țară; pe când d-l Take Ionescu, mărturisise la Severin cu sinceritate, că nu a făgăduit nicăeri, nici măcar guvernul, care fiind în mâna altuia, ar fi o extremă necuviință a promite ceia ce n'are; că nici nu-l proorocește, căci ar fi să-l judece neavând nici măcar acest drept; și pe când în

ovațiunile și entuziasmul tuturor intrunirilor, cu un caracter plin de ordine și de respect, înaintea oricărui început, aclama mai întâi Tronul; la Eforie zic, impestrițata gașcă junimistă-cantacuzinistă, a acelor cu situațiuni câștigate și sprijinite de mercenari, sub conducerea d-lui P. P. Carp, a acelei care disprețuește adânc poporul și care la 1907, într'un chip cu totul nepatriotic, emisese ideea necesității unei invasiuni austriace, la Eforie se găsește de cuviință a face brutale aluzii la adresa Tronului, comparând electivitatea suveranului nostru, cu aceia a nenorocitei Polonii, în care Regii erau detronați de nobili.

D. Carp și ai săi își reincep vechea, ignobila și neromâneasca campanie ce a mai dus-o pe când scotea și inspira *Protestarea*. Uită însă șeful junimiștilor cel cu dregătoriile bunicilor noștri, cel cu apucături medievale, că numai e vremea când Domnii ne veneau de la Stambul și-i răsturnau oricare parvenit fanariot, pentru a se procopsi cu o putere, cu care să jefuiască.

Azi România, e a Românilor, nu a gaștei d-lor Carp-Filipesco, ori Cantacuzino, constituită din o mână de câțiva oameni ce ar sacrifica chiar pe gloriosul, înțeleptul și bătrânul nostru suveran, pentru a-și satisface o criminală ambițiune de a lovi (cu spada unui asasin) în sufletul unui popor întreg, reprezentat prin d. Take Ionescu, numai și numai a pune mâna pe guvern.

Ridiculă rătăcire, dar demnă de incriminat. Inchipuiți-vă Regele nostru detronat, iar în fruntea noului guvern rebel Carp, Filipescu, Cantacuzino!

Nu! Un curent național, ca cel conservator-democrat, nu se stinge cu viața d-lui Take Ionescu, nu se stinge cu amenințarea tronului. Noul partid are baze largi și adânci în păturile democratice ale țării, susținute fiind și de cele mai nobile caractere de aristocrați, ce sunt de partea lui, și al cărui nivel moral, al ambelor lui elemente predomină azi țara noastră.

El are ca principiu: socotirea membrilor partidului fără excepție, ca absolut indispensabili și necesari. Infrățirea tuturor claselor sociale, respectându-se evoluția progresului lor, pentru ca valorile individuale, să se poată afirma, prin libera lor concurență. Respectarea libertății individuale, a cugetării, a cuvântului și a tuturor drepturilor omului.

Acest curent național, ca orice curent creat din redeşeptarea poporului, pornit dintr'o conștiință bine întemeiată și sincer entusiasm nu se va stinge cu viața unui singur om. Creștinătatea a urmat și urmează și azi după aproape 2.000 de ani, de la moartea lui Crist, măcar că el a fost torturat și omorât cu cea mai degradatoare moarte a judeilor. Persecuțiile neroniene, întăreau și înmulțeau pe credincioși, furați de curentul moral al creștinismului. *Sinkievici* ne spune, că creștinii erau aruncați de păgâni în arene ca pradă fiarelor, dar ei neapărându-se, fiarele sălbatice veneau de-i lingeau, iar numărul lor în loc să scadă, sporea.

Isbânda va fi acolo unde va predomina forța morală și intelectualitatea conducătorilor. În partidul conservator-democrat s'au alipit figurile cele mai luminate și intelectuale ale țării, cari formează lumea nouă. D. Take Ionescu, omul evoluției, a cucerit lumea prin dragoste, geniu și muncă, încunjurat fiind de academia sa de democrați. Junimiștii nu constituie, de cât o mică gașcă impestrițată, a unor oameni de înguste interese personale cari au rămas de-o parte văicărindu-se contra d-lui Take Ionescu, că le-au stricat rostul meschinilor lor speculațiuni politice, ca și cum d-l Take Ionescu ar fi redeşeptat lumea, iar nu evoluția vremurilor.

Dacă ne-am arunca privirile în istoria antică, vom vedea că de și Romanii cuceriseră pe Greci, în realitate Grecii

cuceriseră pe Romani. Prin nivelul lor moral și cultural Grecii îi predomină astfel, că tot imperiul Roman se adăpă la nectarul luminei eline, ce influență foarte mult moravurile latine, suptându-le.

Un al doilea caz mai evident din Istoria evului mediu, este când imperiul Roman a fost cucerit de invaziunea barbarilor. În realitate civilizația Romanilor, nivelul lor cultural și moral preponderant, cucerii, absorbi pe barbari, transformându-l cu totul în popoarele Neolatine.

Partidul conservator-democrat, joacă azi rolul în țara noastră, de partid cu preponderanța morală, care cucerește, dar care nu poate fi cucerit.

Revenind la cele petrecute la Eforie, congresul carpist nu a fost de cât o menoperă a partidului liberal care a dat junimiștilor o mână de ajutor, aducând prin agenți de tot soiul, un public oricum va fi, numai public să fie, ca prin simulațiunea unui congres, să lovească în avântul partidului conservator-democrat, în care găsește un puternic adversar.

Această manoperă, liberală nu poate fi decât cea mai nepatriotică faptă, căci ținând în loc urâta stare actuală de lucruri, face ca țara să geamă sub povara unor legi stupide și inaplicabile, cari aduc țara la ruină și disperare și nu e mirare, să mai vedem încă odată pe 1907.

Mihail Drăgănescu
Advocat

Craiova, 14 Iunie 1908.

Din vremuri...

Ca un glob imens de flăcări măreț soarele coboară,
Peste codrii ce de-un freamăt nesfârșit se înfioară,
Și-aruncând doar o privire peste întinderea de plai,
Vede 'n poalele de codru oastea Domnului Mihai.
Ce puțini erau Românii! de ostași abia o mână
Să dea piept și să oprească toată armia păgână,
Ce curgea, curgea în valuri ca și valurile mării....
Dar erau viteji Românii și în culmea disperării
Ei venise aici cu toții ca să-și apere moșia,
Căci în latele lor piepturi, ardea dorul și mândria
Șoimilor, ce prin văzduhuri se înalță în falnic sbor
Pentru-o singură dorință libertatea țării lor!
Și ca să-i inflăcăreze Domnul smulse o secure
Și asemeni unui fulger ce s'abate 'ntr'o pădure,

Își repede armăsarul printre hoardele dușmane;
 Un fior de spaimă trece 'n inimele Musulmane.
 Goluri largi se fac în juru-i, șiruri lungi cad risipite,
 Pe acolo unde aprig de secure sunt lovite;
 Strigăte de Alah! Alah! lung răsună peste văi,
 Când cu prăzi și cu trofee el se 'ntoarce la ai săi.
 Fermecați ca de-o minune către el privesc Românii,
 Dar luați fără de veste se 'ndărjesc acum păgânii,
 Și 'ntregind ale lor cete, ca șivoiul unei ape
 Ce 'n mânia lui voește tot pământul să ingroape,
 Năvălesc în rânduri dese plini de zgomot și de larmă...
 Dar de oștile Române ca de-un zid înalt se sfarmă.
 Tremurând prelung răsună buciurile de cireși,
 Și dușmanii curg în valuri tot mai mulți și tot mai deși,
 Dar cum vin, cuprinși de spaimă, tot așa se 'nterc 'napoi.
 Se aud trosnind sânețe, sgomot, strigăt de război;
 Îndărjiți isbesc Românii ca și leii în turbare
 În armatele păgâne revărsate ca o mare,
 Ce zdrobite 'ntr'o clipită toate sunt pe fugă puse
 Ne ținând măcar în seamă vitejiile apuse!

Doamne, vremile acelea erau vremuri mari de slavă
 Ce de-abia încap în groapa unei brazde de otavă.
 Azi, mormintele străbune prefăcutu-s'au ogor...
 Nu vedeți acele umbre, nu vedeți acel popor?
 Acel lung șirag de spectrii palizi, gârbovi de povară?
 Vai.. aceia sunt urmașii vremilor de-odinioară!
 Dar ce-i freamătul de glasuri ce se pierde în eter?
 Ce's acele brațe slabe înălțate către cer?
 E poporul ce s'arată ca un des și negru nor,
 Dar acela nu-i poporul: e doar umbra de popor!
 Revărsându-se vuește ca o apă în vâltoare,
 Rugăciunile-i trecute azi devin amenințare.
 Ascultați-l oi sârmanul, nu-l goniți ca pe un câine,
 Ascultați-l, el se roagă și îngână: „pâine, pâine...“
 Credincios spre noi se pleacă în genunche, nu-l loviți!
 Nu vedeți cum sunt de muncă a lui umere plecate?
 Nu simțiți că din sudoarea lui vă construiți palate?
 Jefuindu-l de avere, ia-ți lăsat copii goi,
 Până când de suferința-i să vă bateți joc, ciocoi?
 E pământul lui acesta moștenit din vremi bătrâne
 Și de-l despoiați de dânsul, atunci lui ce-i mai rămâne?
 E pământul lui acesta apărat cu sânge sfânt
 Și vi-l dă numai atuncia când intra-va în mormânt!

Ard palate și colibe, flacări lungi, mistuitoare
 În văzduh se aridică la a vântului suflare.
 Se zăresc femei cu părul despletit, ținând la sân

Copii mici ce plini de spaimă vorbe fără șir îngân,
Cei mai mărișori s'agață tremurând de haina mumei
Oamenii se inarmează, parcă'r fi peirea lumii.

În spre sat, batalioane pe șosea acum coboară,
Că 'n răsboaie glas de goarne lung văzduhul infioară.
Puștile trosnesc, soldații se zăresc pierduți în fum,
Lupta cruntă se incepe sbuciumându-se în drum.
Doar un biet moșneag, departe, privind lung după scânteii
Zice: „Ce blestemuri, doamne, seucid frații 'ntre ei!“

Unde's vremile apuse ce închid în a lor pagini
Vitejiile trecute și-a eroilor imagini?
Unde's vremile de slavă pentru noi și pentru țară
Să ne-arate azi ce suntem, din ce-am fost odinioară?...
Astăzi își bat joc streinii și de datini și de limbă,
Dulcea limbă Românească în trufia lor o schimbă.
De-am ajuns ca să ne strângem la răspântii și pe strade,
Să cântăm Marsilieze și urcați pe baricade
Să 'nălțăm stindardul țării ca să fluture în vânt
Și să apărăm cu toții tot ce-avem și noi mai sfânt!
Iată vremile de astăzi când poporul s'aridică
Contra tuturilor ce 'n țară stăpânesc fără de frică.
Au, ei cred că nu-i cunoaștem, nu-i știm noi pe-asupritorii
Ce culeg la urmă rodul din ce-au strâns semănătorii?
Ei sunt norul de lăcuste ce s'abate pe ogor,
Paraziți ce sug din carnea unui biet sărman popor,
Grași, bondoci, rotunzi în pântec, legănați pe moi saltele
Seara ies ca lilieci prin grădini și cafenele,
Ori în mandle faetoane te stropește cu noroi;
Pe când alții în bordee morți de foame, slabi și goi
Tremurând de frig și boală, neavând măcar nici pâine
Le muncesc a lor pământuri ducând traiul unui câine.
O! s'au ridicat, sărmanii, de-au cerut pâine și drepturi
Dar în schimb au primit gloanțe și ghiulele 'n a lor piepturi,
Și s'au ridicat, sărmanii, de-au cerut al lor pământ!
Și le-au dat pe veci pământul... să le fie de mormânt!
Voi, acci ce 'n țara asta ați pierdut ori-ce dreptate,
Voi, martiri, ce-ați răbdat chinuri și dureri îndelungate
O, dormiți, dormiți în pace!...

Iar acelor ce 'n viață soarta voastră au asuprit,
Să le fi dat vre-o pedeapsă prea de tot ne-am fi 'njosit,
Căci nu știm măcar în ceruri ce pedeapsă îi așteaptă...
Doar destul li-o fi pe suflet judecarea noastră dreaptă:
Doamne, Tu judecătorul sufletelor ce se 'mpac
Iartă-le acum și-aceasta, căci ei n'au știut ce fac!

Mireio.

București, Mai 1907. *)

*) Nota autorului. Publicată în urma încurajării primite de la distinsul meu profesor d. Gh. Pop.

Din filosofia muzicii

Dintre toate artele, muzica este considerată ca cea mai frumoasă, pentru că ea se adresează sentimentelor celor mai nobile ale omului, cultivându-i-le și perfecționându-i-le.

Aceasta din cauza influenței considerabile ce muzica exercită asupra omului, atât din punct de vedere fizic, cât mai ales din punct de vedere psihologic.

Este adevărat că muzica nu poate exprima de cât sentimente vagi, dar într'un grad mai intens, după cum se va vedea imediat.

Bineînțeles că aci nu poate fi vorba decât de muzica considerată ca artă, în înțelesul strict al cuvântului; iar nu de muzica aceea care se debitează pe la diferitele berării, de către lăutarii noștri, cari își inchipuiesc, că dacă în cele din urmă au învățat și ei să solfegieze — în mod mecanic—niște note musicale—de multe ori nici atât nu știu — apoi prin aceasta numai, cred ei că sunt capabili să mutileze — ei zic să execute; las să zică ei — fără milă Capo d'operile maestrilor celebri. În fiecare seară se produc prin aceste localuri audițiuni macabre de siluirea sublimelor melodii din diferite piese clasice, torturând în același timp și pe acei din auditori cari au oarecari cunoștințe de muzică, sau cel puțin simț musical, și cari n'au altă vină decât aceea că au venit să ia un pahar cu bere.

Și apoi să-i vezi cu stimele dinainte, citind cu atenția încordată, voind prin aceasta să pozeze în artiști executanți, pe când în realitate ei înșeală publicul — cel profan în ale muzicii—care rămâne cu gurile căscate, crezând că așa a înțeles maestrul să se interpreteze opera la care el a lucrat ani de zile, pentru ca să poată răuși a face ca muzica să corespundă cât mai bine sentimentelor și situațiilor descrise prin libretul operei, sau subiectul piesei, pentru ca acești lăutari să o terfească în câte-va minute.

Și la urma urmei, acești apostoli ai artei muzicale, vin să-ți întindă talerul spre a-i milui cu cinci parale — prețului echivalent al marfei pusă de ei în desfacere.

Se poate oare mai mare degradare a artei?

De aceia ar face mai bine acești domni lăutari— căci orchestră nu se poate face

cu elementele de care dispune ei—să-și vadă de acel gen musical, pentru care au ei chemare și să lase clasicismul pe seama altora cari au făcut studii speciale îndelungate, căci e deosebire mare între executarea unui vals, sârbe sau marș cu cari sunt deprinși ei, și aceea a unei compozițiuni alese.

De asemenea nu poate fi vorba aci, nici de muzica aceea care se practică de către unii diletanți, mai ales pe la unele societăți muzicale.

Vom arăta acum influența fizică a muzicii asupra omului.

Este constatat că muzica are acțiune fiziologică asupra organismului nostru.

Într'adevăr, o muzică *lento* produce astfel de senzațiuni, că nervii primind impresiunea sunetelor se temperează, activitatea lor descrește. Circulația sângelui se face mai domol; întregul organism se resimte de o stare de liniștire generală.

Sub impresiunea acestui gen de muzică omul se simte coprins de o stare sufletească, dintre cele mai satisfăcătoare, și nimic nu este mai încântător decât să adormi în ascultarea unei astfel de muzici; și este ușor să se întâmple acest lucru, de oarece activitatea organismului descrește din ce în ce.

Din punct de vedere muzica se poate întrebuița ca mijloc calmant. În special la boalele nervoase ea poate servi și ca medicament.

În America sunt spitale unde bolnavilor de nervi li se aplică tratament musical.

Lucrul pare curios, dar se face cură de muzică, în regulă; și efectul este miraculos.

Acest tratament este numit *musicopathie* sau *musicotherapie*.

De altfel este cunoscut din istorie, cum regele Saul suferea de un fel de neurastenienie, chemă pe David ca să-i cânte cu Harpa (care este dintre cele mai vechi instrumente muzicale; se zice, chiar cel mai vechi).

Și aceasta îl liniștea mult.

Instrumentele speciale pentru acest gen de muzică sunt cu deosebire Harpa, Violoncelul (Cello) și Mandolina. Dintre instrumentele de vânt este Oboele. De aceia, instrumentele acestea preponderază în orchestra pentru concertele simfonice în general, cu deosebire când

cântă piese în genul de muzică descris mai sus.

Ca particularitate, Violoncelul exprimă durere, cântec duios. Harpa cântec cereșc, cântec religios. Obocele cântec rustic, cântec de dor.

Ca muzică în genul descris până aici, la noi este doina, în special.

O melodie vivace din contră are de efect activarea circulației sângelui și a funcționării nervilor. Deci omul devine mai sensibil, mai viu. O inveselire subită coprinde pe fiecare, și din cauza acestei accelerări generale a funcționării organismului și în special a nervilor, asupra cărora lucrează mai cu deosebire și în primul rând, se observă o pornire aproape iresistibilă spre mișcare. Pe unul îl vezi agitând mâinile, pe altul agitând picioarele, iar alții mai expansivi, tot corpul.

Muzica noastră națională este caracterizată prin acest gen de mișcare.

Care din noi nu tresare, la auzul unei melodii veselă națională.

Nu mai vprbesc de acei cari aproape sunt convinși de delir.

Și asta este ceea-ce se întâmplă pentru români în genere, muzica națională fiind singura pe înțelesul tuturilor. Dar dacă cineva pe lângă calitatea de... român mai posedă și pe cea de muzicant, sau cel puțin simț musical, orice melodie veselă—dela *Allegretto* în sus, îi procură bună dispoziție.

Toate acestea, pentru că influența ce muzica exercită asupra noastră, este aproape inevitabilă; senzațiile trebuie să se producă.

O altă consecință a acestei influențe mai este și cea că în unele împrejurări muzica ne poate folosi mult.

Nu trebuie să vi se pară curios, căci este constatat științificește cea ce urmează.

De exemplu, dacă acest gen de muzică are de efect activarea funcționării organismului, urmează de aci că după masă ea poate ajuta la digestie.

Tot din aceeași cauză, înainte de masă ea poate escita pofa de mâncare. Iată dar că muzica poate servi cu succes și ca... aperitiv. — Care artă mai are acest avantaj.

Domnii debitanți de aperitive sunt rugați să nu se alarmeze. căci nu urmăresc desființarea lor; cu aceasta s'a însărcinat actualul guvern — nu l'ar mai răbda Majestatea Sa.

Cel mai bun lucru este să se urmeze sistemul mixt, căci nu e bine să fii unilateral.

De cele spuse până aci... încercați și vă veți convinge!

Sub raportul moral însă, influența muzicii este covârșitoare. De altfel și această deviză tot din influența fizică.

Partea aceasta este prea cunoscută și simțită de toți, ca să mai insist asupra ei

Nimic nu poate procura o recreație mai inteligentă de cât executarea unei piese musicale.

Bine 'nțeleș că nu același gen de muzică dilectează pe toți. Aceasta depinde de temperament și de gradul de cultură musicală ce posedă fiecare.

De pildă, la audițiunea unui concert symphonic, sau a unei muzici tehnice — nu de provincie — pe când unora poate să le procure cea mai înălțătoare stare sufletească, alții poate să ese injurând că au aruncat banii în vânt, căci dacă nu le-a cântat și o sărbă, tot degeaba.

În primul rând muzica are de efect temperarea răutății omenești; ea îl face mai blând, mai nobil, mai iubitor; cel puțin pentru un moment.

N'ați observat că în timpul unei audiții de muzică aleasă și artistic executată, simți o transportare, par'că fantastică. În timpul acela nu este de cât o uitare de sine; mintea fiecăruia este înălțată spre ceva abstract, cu totul diferit de cea ce este în lumea reală. Te simți par'că fericit; păcat numai că peste puțin trebuie să te întorci la realitate.

Par'că numai este el acela care în toate celelalte împrejurări nu se gândește decât la viclenie și corupțiune. Atunci vede și omul cum ar trebui să fie el.

De multe ori muzica a avut de efect mișcarea chiar a inimelor impietrite pe cele mai sensibile, mai nobile, le-a și cucerit. Muzica a putut captiva pe mulți. Să știu cazurile.

Muzica în fine a îmblânzit și animale sălbatece.

În orice caz e constatat că influența muzicii se exercită și asupra animalelor și aci stă marea superioritate a ei asupra tuturilor artelor.

Să citez numai un caz; și cu aceasta voi încheia:

Un muzicant avea un câine. La el acasă se făcea muzică de cameră în ansamblu. Ei bine, regulat câinele venea dela cușca lui, se așeză în dreptul ca-

merei unde se făcea muzică; ascultă cu atenție, iar la sfârșitul concertului pleacă înapoi la locul său, în fundul curții.

În tot timpul audițiunii dispoziția câinelui variază după felul muzicii.

La câte o mișcare *allegro vivace* cădea și el în delir. Sărea, lătră; se putea citi în atitudinea lui o bucurie.

Bineînțeles că nu era câine ciobănesc.

În alte țări și câini sunt... mai civilizați.

Iată câteva cuvinte despre importanța ce prezintă muzica din toate punctele de vedere. Păcat că este așa de puțin apreciată la noi în țară.

În alte părți i se dă un rang foarte

important; i se dă totdeauna un loc de onoare; la noi ea este ceva secundar.

Numai vârbesc de muzica românească care este aproape cu desăvârșire nesocotită ce e drept, n'avem încă o muzică în condițiunile artei, dar dacă vom continua a o disprețui, nu o vom avea nici odată, căci munca și meritele cer să fie răsplătite.

Dacă alte țări au o muzică națională, este că totdeauna ea a fost apreciată, și străinii țin mult la ce este al lor; mai mult decât ținem noi la tot ce este importanță străină.

N. Constantinescu.

Discursul d-lui N. Economu

rostit la banchetul partidului conservator-democrat din R.-Vâlcea, în ziua de 21 Mai 1908

— După notele stenografice —

D-lor, și d-voastră ca și mine suntem obișnuți să vedem întruniri mari, lume multă adunată la întruniri, la banchete când este vorba de lupte electorale și de lupte pentru doborârea unui guvern dela putere. Cu toate acestea, astăzi nu avem nici luptă electorală, nici nu este vorba ca să doborâm guvernul dela putere și atunci ne întrebăm pentru ce toată lumea se adună întru întâmpinarea d-lui Take Ionescu, de ce atâta lume?

D-lor, este o manifestațiune serioasă, și tocmai cum spunea d. Leon Ghika, este o manifestațiune a d-voastră pentru partidul conservator democrat, o manifestațiune a d-voastră pentru șeful nostru iubit, pentru d. Take Ionescu, (aplauze prelungite și îndelung repetate) și valurile de manifestație ce se rîdică dela un cap la altul al țării, ori ce zăgaz s'ar pune ar fi imposibil de acum înainte să reziste. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

D-lor, astăzi o gazetă care se distribuia în oraș și de a lungul liniei ferate, spunea și cecece spunea am citit și în alte gazete, că partidul nostru are organizațiune frumoasă, că șeful nostru care este o ilustrațiune a prezentului și o speranță în viitor, este urmat de o armată puternică și compactă și cu toate acestea partidul nostru nu ar fi un partid de guvernământ.

D-lor, să ne înțelegem. Partidul liberal are doi șefi, are pe d. Sturdza, are pe d. Brătianu. Din această cauză vedem

neînțelegeri în guvern, acele frământări din partidul liberal, turburări în țară. Din cauza acestor dezordine și din cauza lipsei de unitate în guvern, nici măcar nu se pot pune în aplicare acele legi nehibzuite cari le-a asvârlit asupra țării. Cu toate acestea acest partid cu doi șefi și cu o armată destrăbălată guvernează țara. (Aplauze). Și noi cu o armată compactă și cu un șef nediscutat, recunoscut de noi toți, Cum! să nu fim un partid de guvernământ? (Aplauze).

Fracțiunea junimistă are patru șefi, (răsete), are pe d. Carp, pe d. Filipescu, pe d. Cantacuzino și pe port-drapelul partidului d. Alex. Marghiloman, pe al cărui steag stă emblema exproprierei grajdurilor d-sale. (Aplauze prelungite).

Țara întreagă s'a pronunțat în contra acestei fracțiuni și cu toate acestea gazetele d-nealor năzuiesc, că are să fie partidul de guvernământ, chemat de M. S. Regele ca să constituie guvernul și să administreze țara.

Dar atunci, d-lor, noi, când vedem imensa manifestațiune care se ridică de la un capăt la altul al țării și când avem un singur șef pe care-l urmăm cu entuziasm, suntem îndrituiți să spunem: partidul conservator-democrat este un partid de guvernământ. (Aplauze prelungite).

Iubiți Vâlceeni, retragerea șefului nostru din partidul istoric, evenimentele cari s'au desfășurat, i-au dat dreptate și viitorul, am credința va fi și mai favorabil.

Congresul ținut în București, în fața delegaților din toate județele țării, nu numai că a aprobat acest act al șefului nostru ca izvorât dintr-o necesitate a țării, dar toți cu o inimă și într'un glas, l-au proclamat ca șef al partidului conservator-democrat, încredințându-i steagul purtat cu multă demnitate de nemuritorul Lascăr Catargiu. (Aplauze furtunoase).

Când constituirea acestui partid este unul din cele mai mari evenimente cari s'au petrecut în țara noastră, de aproape o jumătate de veac, merit să aducă prefacerea vechilor partide căzute în descompunere, când spre acest partid creat ca o necesitate istorică și ca o explozie socială, aleargă tot ce este cult, independent, de o valoare morală și intelectuală în ciuda acelor cari ne tăgăduesc cinstea și valoarea, pentru ce oare partidul nostru nu ar fi un partid de guvernământ?

În congresul ținut în Capitala țării iubitul nostru șef a citit un program de lucrări folositoare țării și neamului, pe baza cărora s'a alcătuit partidul conservator-democrat și s'a cerut încrederea țării. (Aplauze prelungite).

Când pe baza principiilor stabilite în program, porțile partidului sunt deschise tuturor celor cari sunt capabili, cinstiți și harnici și când de acum înainte nu titlurile de familie pot asigura demnități, ci capacitatea, cinstea și hărnicia, suntem îndreptățiți să zicem că acest partid conservator-democrat, care nu este de cât continuarea partidului conservator vechiu, odinioară sub șefia nemuritorului Lascăr Catargiu, este un partid de guvernământ în această țară. (Aplauze prelungite).

Și, domnilor, ce însemnează alegerea dela Craiova?

Victoria care a reperțat-o Doljenii nu este numai semnalul care s'a dat pentru exterminarea junimiștilor, dar candidatul partidului conservator-democrat în lupta cu candidatul liberal și junimist, obținând 106 glasuri mai mult de cât cel liberal și 212 glasuri mai mult de cât cel junimist, Doljenii și-au spus cuvântul că partidul conservator-democrat este indicat să fie la guvern. (Aplauze prelungite).

În ciuda vrăjmașilor noștri și pentru

binele țării, declarăm și-i asigurăm că partidul conservator-democrat, cu șeful său care este podoaba țării și a vieții noastre politice este și va fi un partid de guvernământ în opoziție cu partidul liberal, și prin urmare, de aci înainte numai aceste două partide au să guverneze țara alternativ, partidul liberal și partidul conservator-democrat. (Aplauze prelungite).

* * *

D-lor, la început, când s'a făcut ruptura, liberalii ne încurajau și ne spuneau că bine facem, fiindcă și dânsii aveau oarecari principii democratice, când însă au văzut aceste valuri cari se ridică, când au văzut manifestațiunile serioase din întreaga țară în favoarea partidului nostru, s'au speriat, temându-se ca nu cumva să se aducă vre-o turburare situațiunii lor politice și s'au năpustit asupra noastră împreună cu junimiștii. (Aplauze sgomotoase). Și neputând să ne combată programul, s'au năpustit asupra șefului nostru să verse veninul calomniilor și infamiilor, (aplaude prelungite) uitând că șeful nostru este încarnațiunea unui ideal și unui simbol către care tind aspirațiunile unui popor întreg (Aplauze furtunoase).

Țara întreagă se va scula și cu piepturile tuturor individual și în masă va apăra idealul și simbolul lor, va apăra ideea conservatoare democratică, și apărând această idee, se apăra țara, se apăra neamul românesc. (Aplauze furtunoase).

Atunci d-lor, încrezători în steaua șefului nostru, să-l urmăim cu credință că ne va duce la cea mai mare izbândă pentru realizarea programului nostru care e folositor țării. (Aplauze furtunoase)

D-lor, fiindcă aci la Vâlcea d. Dissescu, care este șeful d-voastră autorizat, a inspirat și a implantat ideile democratice cu toții într'un gând și o inimă să strigăm trăiască d. Dissescu.

D-lor, din partea Doljenilor vă salut cu dragoste, și vă urez ca în curând pe zidurile cetății d-voastră să implântați steagul victoriei cum l-au implântat și Doljenii. (Ovațiuni prelungite).

DE VÂNZARE Moșia **POTCOAVA (Olt)**, având 364 pogoane toate arabile, gară 5 minute distanță și Conac. — **Avantajii de plată.**

A se adresa la redacția revistei „Democrația“ str. Horia, 3 — Craiova.

Publicarea memoriului Căpitanului Cătuneanu

Afacerea Cătuneanu-Sturza pe fie care zi devine tot mai senzațională.

Prigonitori bravului căpitan, cută cu orice chip să-l ponegrească și nu se dau înapoi dela nimic, uitând chiar că ponegrirea căpitanului Cătuneanu lovește și pe maiorul Sturza, care a primit să încrucișeze spada cu căpitanul Cătuneanu.

Ziarul „Secolul“ organul primului ministru, publică memoriul căpitanului Cătuneanu, aceasta este ceva ne mai pomenit în analele militarești.

Memoriul unui ofițer, pe care nimeni nu trebuie să-l citească sau să-l divulge, nici chiar ofițerul nu

are acces să-l vadă, este publicat într'un ziar.

Aceasta dovedește că, ori afacerea Cătuneanu-Sturza a inebunit lumea, ori în capul armatei noastre sunt oameni cari nesocotesc legile militare cu rizicul înjosirii prestigiului armatei, numai ca interesele *camarilei* din care fac parte să triumfe.

Se vorbește de o *schimbare de regim*. Nici aceasta nu e de ajuns; trebuie să pedepsim acei care au călcat legile militare, oricare ar fi ei, altfel se va întări convingerea publicului că bunul mers al armatei noastre este împedat de o *camarilă*

Nip.

Sus „Protestarea“, jos dinastia

Ziarul „Doljiul“ și după el alte ziare din București, au publicat un articol „Sus Protestarea, jos Dinastia“ care coprinde niște destăinuri senzaționale, de natură a neliniști opinia publică.

Foști miniștri sunt acuzați că au dus campanie nedemnă în contra regelui și dinastiei regale, se citează nume și fapte. Cei acuzați nu se apără, ceia ce însemnează că acuzațiunile sunt întemeiate.

Acum credem și noi că *plănuirea asasinării d-lui Take Ionescu, plănuirea unui complot în contra regelui, când d. Take Ionescu ar fi*

chemat la putere, sunt toate lucruri adevărate. Cei cari au îndrăsnit să atace pe rege chiar în timpul jubileului, când întreg poporul român slăvea pe înțeleptul suveran, acești nevrednici fii ai țării cari s'au servit de cea mai odioasă publicațiune—*Protestarea*, — sunt capabili de orice!

Nu găsim cuvinte cu care să inferăm purtarea nedemnă a acestor ariviști și briganzi politici, cari doresc nenorocirea unei țări întregi, numai ambițiunea lor să triumfe.

I. C. G.

S o n e t

O stea sclipește lin în depărtare
Și tremură pe 'ntinderea de ape,
Lăsând în luciul lor senin să scape
O rază — ca o blândă sărutare:

De gândurile mele e aproape,
Și 'n sufletu-mi intrând tremurătoare
Îmi lasă o adâncă întristare,
Și incetișor închide-a mele ploape.

Asemeni stelei ce prin neguri trece,
Tu ești, iubito, palidă și rece
Când sufletu-mi te cere și te cată...

Căci tu ascunzi o taină dureroasă:
Să strălucești în veci tot mai frumoasă,
Să fii de mine tot mai depărtată!

Mireio.

Moravuri politice

Liberalii fac mare sgomot, răspândind șovrul, că voesc a introduce în programul lor reforma electorală în sensul colegiului unic. Ei cred că prin aceasta vor provoca curentul opiniei publice în favoarea lor, în vederea alegerilor dela toamnă.

E sătulă lumea de amăgiri.

Gazeta „România Noua“ publică dosarul afacerilor necorecte ale „prefectului model.“

Nici-un junimist n'a fost văzut la înmormântarea lui Ulyse Boldescu.

„România Noua“ denunță pe un avocat liberal ca antreprenor de cafée chantant.

„Prefectul model“ ar fi primit un urât afront în ziua duelului Cătuneanu-Sturza.

Grave nereguli la eforia bisericeii „Madona-Dudu.“ N'ar mai fi bani pentru interesele eforiei. Un consilier comunal a făcut un raport de o gravitate senzațională. Formidabila sumă de 73.000 lei este dată bacșiș ctitorilor pentru a închide ochi la multe afaceri necurate.

Să se secularizeze averea Madonei!

Moravuri gazetărești

Și d. Iorga ia de bună, perfida intrigă cu comandantul regimentului de infanterie din Severin, care a fost acuzat de odiosul pamflet junimist „Epoca“ că ar fi manifestat cu tachiștii.

Trebue să știe d. Iorga, că tot ce s'a zis pe socoteala acelui bun militar, se rezumă la un simplu salut de mulțumire.

Ce ar fi zis d. Iorga, dacă un militar român, la auzul unor puternice strigăte de „trăiască armata“ ar fi trecut fără să salute?

Rău procedează d. Iorga făcându-se ecoul celei mai păcătoase prese ce s'a văzut în lume.

Toată cronica partidelor din „Neamul Românesc“ de la 8 Iunie privește pe d. Take Ionescu. Vezi d-le Iorga, să nu te acuze d. Cuza că ai intrat în slujba tachiștilor!

F e l u r i t e

Sărbătorirea partidului Conservator-Democrat la Severin.—Duminecă 1 Iunie a avut loc la Severin, o mare întrunire a partidului Conservator-Democrat, urmată de un splendid banchet.

A domnit un entuziasm de nedescris. D. Take Ionescu a pronunțat un discurs, cel mai frumos din câte a ținut până azi, expunând crezul politic al conservatismului democrat, în care un prim punct este devotamentul către dinastia regală, aceasta în ziua când d. P. Carp șeful contestat al conservatorilor, junimistul cu deviza „Regele și Dorobanțul“ a pronunțat în congresul de la București, anatema asupra dinastiei dacă va chema la putere pe d. T. Ionescu.

Ziarele franceze: „Journal des débats“ „Le Gaulois“ și „La vie illustrée“ publică interesante articole despre politica României vorbind despre partidul conservator-democrat. *La vie illustrée*, da și portretele persoanelor ilustre ale conservatorilor democrați.

Banchetul Conservatorilor-Democrați din Olt.—Duminecă 8 Iunie, a avut loc la Slatina, sărbătorirea noului președinte de onoare al clubului Conservator-Democrat d. Alex. Bădărău.

D. Bădărău a făcut vr'o 40 de vizite, la principalii alegători, însoțit fiind de d-nii Pavlovici șeful partidului din Olt și Munteanu.

Seara s'a dat un banchet cu 60 de

tacămuri. Au toastat d-nii: *Alex. Bădărău*, *N. Titulescu* și simpaticul avocat Scevola Zăgănescu, C. Ioanid fost deputat, C. Munteanu, fost prefect, Paul Negulescu, I. Ioanid fost președinte al consiliului județean, C. Pavlovici, Dr. Rădulescu, avocat A. Beletti, avocat Sfințescu, avocat Stavri, Stefanovici și M. Moțăescu.

* * *

D-nu Ciocazan calomniator.

Aleargă d-nu Ciocazan și este multă vreme de când cutreeră lumea cu banii contribuabililor, pentru a face și D-sa ceva. Reclame în toate părțile, ușile însă rămân închise, nici un câine nu latră, după cum zice românul. — Ar dori omul să și illustreze numele barim cu un *tram-*

vaiu, dacă însă toți amatorii stau în rezervă, este că, vina o are tot D-nu *Ciocazan*. A trâmbitat cât 'i-a luat gura că bugetele comunei sunt sleite, că falimentul bate la ușă, în fine a întrebuițat toate mijloacele și în majoritatea cazurilor, în modul cel mai vinovat pentru a descredita creditul comunei, în asemenea caz d-sa este cel mai mare *calomniator*.
Și aceasta este o ilustrație!

*

In „Pagini Juridice“ d. Eduard Dioghenide, continuă interesanta lucrare „Dreptul Roman, în literatura juridica românească.“

*

D. Av. Vasulescu fiind bolnav, nu putem publica astăzi traducerea „Prințul“ din N. Machiavelli.

Revista revistelor

De cât-va timp apare la București *Convorbirile critice*, revista D-lui Mihail Dragomirescu. S'a publicat acolo prosă de adevărată valoare și meșesug a scriitorului cu însușiri clasice, care este d. Gârleanu; poeziile, frumoase în majoritatea cazurilor, ale D-lor Cornelia Moldovan, Mândru și Vâlșan, un splendid zugrăvitor al naturii, și traducerea pe deplin izbită ca și poeziile originale ale D-lui D. Nanu un adevărat suflet de poet, inzestrat cu o totemică cultură literară și un bun cunoscător al literaturii franceze.

D. Dragoslav, care deși nu e începător totuși are lipsurile începătorilor prin construcții greșite, a publicat de asemenea multe lucrări. În bucata publicată 'n ultimul număr se găsesc calități superioare și un umor sănătos, ceea ce ne face să nădăjduim că se va desface ușor de lipsurile și va da lucrări bune.

* * *

De curând apare la B.-Pesta o nouă revistă, *Familia Română*, care se pare a fi o continuitate a acelei vechi reviste ardelenice, Familia, a răposatului Iosif Vulcan. Până acum este așa și așa Proza lui Slavici, câte o poezie a D-soarei E. Pitiș și alte câteva lucruri bune, însă și multe naivități. Pentru că știm, că orice început e greu, să credem că mai târ-

ziu va putea izbuti, prin adevărate lucruri bune, să se facă vrednică de atenția publicului.

*

In cele două numere din urmă *Ramurile* publică poezii de o dragălășenie și simplitate atrăgătoare, semnate de un nume nou, Eugenia Ionescu.

*

Al treilea volum de poezii, al D-nei Elena Farago, tipărit în editura revistei „Ramuri“, se învrednicește de aceleași calități superioare, de adevărată artistă, cunoscute cititorilor mai dinainte. Fondul și forma sunt proprii și nu sunt influențate de nici un alt scriitor; o puternică notă personală, în felul de a reda simțirea; o impresionabilitate fină și discretă; o desrobire totală de înlănțuirea versificației. Cea mai mare valoare a *Șoaptelelor din Umbră*, o aduce, în special, poeziile în ritm popular, în care D-na Farago este nointrecută. Cântecile, despre moartea celor din primăvara anului 1907, respiră o sincera și dureroasă compătimire, un avânt de înălțare al cugetului, o rugăciune caldă de împăciuire. Putem afirma, spunând cel mai sincer adevăr, că „Șoapte din Umbră“ e cel mai frumos volum de versuri tipărit în anul acesta.

E. Taină.

Bibliografii

Sângele Solovenilor de Caton Theodorian
Prețul lei 1.50 în institutul de arte
grafice și editură „Minerva“ București.
Sfaturile unui plugar luminat, de C.
Sandu Aldea. Cărțica I. Prețul 0.50
bani. „Minerva“ București.
Poezii postume. M. Eminescu. Ediție

nouă. Prețul lei 1.50. „Minerva“. Bu-
curești.

Chipuri și suflețe de Al. Cazaban. Prețul
lei 1.50 „Minerva“ București.

Dor pustiu de Ion Barseanu. Prețul lei
1.50 „Minerva“ București.

„Sănătatea“

Societate cooperativă pentru fabricarea pâinei

CAPITAL 200.000 LEI

impărțit în

8000 acțiuni câte 25 lei fiecare, plătibile în 5 rate lunare.

CRAIOVA

Sediul societății: Strada Justiției No. 36 (Piața Nouă).

Se primesc subscrieri, pentru acoperirea integrală a capitalului, în toate zilele
dela orele 8 — 12 a. m. și 3 — 7 p. m.

Prospecte și statute să trimit franco la cerere.

Medalie de Argint și Aur <i>Expoziția din București 1906</i>	Telefon No. 62.	Grand Prix. Med. de Aur <i>Expoziția din Londra 1907</i>
Grand Prix. Medalie de Aur, Paris, 1908.		
Intâia Fabrică de Ciocolată		
DIN OLTEANIA		
AL. S. POPPESCU		
SOCIETATE ÎN COMANDITĂ		
CRAIOVA		
Strada Buzești, lângă Banca Muncii		
Rog cereți pretutindeni		
 Ciocolata Poppescu 		